

Viimeaikaiset kuolonuhrit tekstiilitehtaiden tulipaloissa erityisesti Bangladeshissä

Euroopan parlamentin päätöslauselma 17. tammikuuta 2013 viimeaikaisista kuolonuhreista tekstiilitehtaiden tulipaloissa erityisesti Bangladeshissa (2012/2908(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon vuonna 2001 tehdyn EU:n ja Bangladeshin yhteistyösopimuksen,
 - palauttaa mieliin 25. marraskuuta 2010 antamansa päätöslauselmat ihmisoikeuksista sekä sosiaali- ja ympäristönormeista kansainvälisissä kauppasopimuksissa¹ ja yritysten yhteiskuntavastuusta kansainvälisissä kauppasopimuksissa²,
 - ottaa huomioon Kansainvälisen työjärjestön (ILO) raportin "Globalising Social Rights: The International Labour Organisation and beyond",
 - ottaa huomioon ILO:n raportin "Labour in the Global South: Challenges and alternatives for workers",
 - ottaa huomioon ILO:n raportin "Globalisation, Flexibilisation and Working Conditions in Asia and the Pacific",
 - ottaa huomioon 9. maaliskuuta 2011 antamansa päätöslauselman globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikasta³,
 - ottaa huomioon vuonna 2011 päivitettyt OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille,
 - ottaa huomioon ILO:n työterveyden ja työturvallisuuden edistämispuitteita koskevan yleissopimuksen (2006, C-187) ja työturvallisuutta ja -terveyttä koskevan yleissopimuksen (1981, C-155), joita Bangladesh ja Pakistan eivät ole ratifioineet, sekä niihin liittyvät suositukset (R-197); ottaa huomioon myös ammattien tarkastusta koskevan yleissopimuksen (1947, C-081), jonka Bangladesh ja Pakistan ovat allekirjoittaneet, ja siihen liittyvät suositukset (R-164),
 - ottaa huomioon komission tiedonannon "Yritysten yhteiskuntavastuuta koskeva uudistettu EU:n strategia vuosiksi 2011–2014 (COM(2011)0681),
 - ottaa huomioon liiketoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat YK:n suuntaviivat,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että ainakin 112 ihmistä kuoli Tazreen Fashions -tehtaan tulipalossa

¹ EUVL C 99 E, 3.4.2012, s. 31.

² EUVL C 99 E, 3.4.2012, s. 101.

³ EUVL C 199 E, 7.7.2012, s. 131.

Ashulian alueella Dhakassa Bangladeshissa 24. marraskuuta 2012 ja että 289 ihmistä menehtyi tulipalossa Karachissa Pakistanissa syyskuussa 2012;

- B. ottaa huomioon, että satoja työntekijöitä kuolee joka vuosi vastaavissa onnettomuuksissa kaikkialla Etelä-Aasiassa ja että vuodesta 2005 lähtien arviolta 600 vaatetusalan työntekijää on kuollut pelkästään Bangladeshissa tapahtuneissa tehdaspaloissa, joista monet olisivat olleet estettävissä;
 - C. ottaa huomioon, että tekstiilitehtaiden olosuhteet ovat usein surkeat, esimerkiksi ILO:n tärkeimmissä yleissopimuksissa tunnustettuja työntekijöiden oikeuksia ei juurikaan kunnioiteta ja usein paloturvallisuudesta välitetään vain vähän tai ei ollenkaan; ottaa huomioon, että monet tällaisten tehtaiden omistajat ovat jääneet rankaisematta ja että he näin ollen ovat tehneet tuskin mitään työolojen parantamiseksi;
 - D. ottaa huomioon, että Bangladeshissa on yli 5 000 tekstiilitehdasta, jotka työllistävät noin 3,5 miljoonaa ihmistä, ja että Bangladesh on Kiinan jälkeen maailman toiseksi suurin valmisvaatteiden viejä;
 - E. ottaa huomioon, että Euroopan markkinat ovat Bangladeshin vaatetus- ja tekstiilituotteiden suurin vientialue ja että nimekkäät länsimaiset yritykset myöntävät tehneensä vaatetoimituksia koskevia sopimuksia Tazreen Fashions -tehtaan omistajien kanssa;
 - F. ottaa huomioon, että nousevat työvoimakustannukset muualla maailmassa ovat siirtäneet vähäistä ammattitaitoa vaativat tehdastyöpaikat Intiaan, Pakistaniin, Kambodžaan, Vietnamiin ja erityisesti Bangladeshiin, missä vaatteiden osuus viennistä on nyt 75 prosenttia;
 - G. pitää valitettavana, että jotkin yritykset pyrkivät alun perin kieltämään työskennelleensä Dhakan tulipalossa tuhoutuneen tehtaan omistavan yrityksen kanssa ja myönsivät vasta myöhemmin, että niiden vaatteita oli valmistettu kyseisessä tehtaassa;
 - H. ottaa huomioon, että Bangladeshin hallituksen ja ammattiyhdistysaktivistien välinen jännitys on kärjistynyt kuluneina kuukausina ja työntekijät ovat ilmaisseet voimakasta tyytymättömyyttä pieniin palkkoihinsa ja huonoihin työoloihinsa;
 - I. ottaa huomioon, että vaatetehtaiden huonoa turvallisuustilannetta arvostelleen Aminul Islamin huhtikuussa 2012 tapahtunut murha, on yhä ratkaisematta;
1. ilmaisee myötätuntonsa äskettäisissä tehdaspaloissa tapahtuneen ihmishenkien menetyksen johdosta; esittää osanottonsa sureville perheille ja ilmaisee myötätuntonsa loukkaantuneille; katsoo, että viime vuosina Etelä-Aasian tehdaspaloissa menehtyneiden työntekijöiden määrä ei ole mitenkään hyväksyttävissä;
 2. kehottaa Bangladeshin ja Pakistanin hallituksia jatkamaan viimeaikaisten tapahtumien perusteellista tutkimista ja toteuttamaan toimenpiteitä, joilla murhenäytelmien toistuminen estetään, mukaan luettuna se, että kaikki valmistajat noudattavat täysin työterveys- ja työturvallisuuslainsäädäntöä (erityisesti työlakia (2006) Bangladeshissa), sekä perustamaan tehokkaan ja riippumattoman työsuojelutarkastuksia ja teollisten rakennusten tarkastuksia koskevan järjestelmän;

3. suhtautuu myönteisesti joidenkin ammattiliittojen, kansalaisjärjestöjen ja kansainvälisten tekstiilivähittäiskauppojen välillä tehtyyn Bangladeshin palo- ja rakennusturvallisuussopimukseen, jonka tarkoituksena on parantaa tuotantolaitosten turvallisuuskriteerejä ja sopia niihin liittyvien toimien maksamisesta sekä erityisesti perustaa riippumaton tarkastusjärjestelmä ja tukea aktiivisesti sellaisten terveys- ja turvallisuuslautakuntien perustamista, joihin osallistuu kunkin tehtaan työntekijöiden edustajia ja jotka ovat lain mukaan pakollisia mutta harvoin toiminnassa; kehottaa kaikkia asianomaisia tekstiilialan yrityksiä tukemaan tätä työtä;
4. kehottaa kaikkia sidosryhmiä torjumaan toimitusketjussa esiintyvää korruptiota, jota ilmenee selvästi monissa Etelä-Aasian maissa, muun muassa turvallisuustarkastajien ja tehtaanomistajien välistä vehkeilyä; kehottaa tekemään enemmän tällaisten käytäntöjen torjumiseksi;
5. toivoo, että tulipaloihin liittyvästä rangaistavasta tuottamuksesta ja muusta rikollisesta toiminnasta vastuussa olevat henkilöt saatetaan oikeuden eteen ja että paikalliset viranomaiset ja tehtaan johto tekevät yhteistyötä, jotta varmistetaan kaikille uhreille täydet mahdollisuudet oikeuskeinojen käyttämiseen korvauksen vaatimiseksi; pitää ilahduttavina toimia, joita Bangladeshin ja Pakistanin hallitukset ovat jo toteuttaneet uhrien ja heidän perheidensä tukemiseksi;
6. pitää myönteisenä niiden eurooppalaisten vähittäismyyjien toimintaa, jotka ovat jo osallistuneet järjestelmiin, joista uhreille ja heidän perheilleen maksetaan korvauksia, ja kannustaa muita seuraamaan niiden esimerkkiä; kehottaa järjestämään ilmaisen kuntoutuksen loukkaantuneille ja hoidon menehtyneiden työntekijöiden huollettavina olleille perheenjäsenille;
7. kehottaa merkittäviä kansainvälisiä vaatemerkkejä tutkimaan kriittisesti toimitusketjujaan ja toimimaan yhteistyössä alihankkijoidensa kanssa työterveyden ja työturvallisuuden parantamiseksi; kehottaa vähittäiskauppiaita, kansalaisjärjestöjä ja kaikkia muita asiaankuuluvia toimijoita, tarvittaessa myös komissiota, työskentelemään yhdessä sellaisen vapaaehtoisen merkintästandardin kehittämiseksi, jolla varmennetaan, että tuote on valmistettu ILO:n vahvistamien työelämän perusnormien mukaisesti;
8. kehottaa komissiota edistämään aktiivisesti pakollista vastuullista yritystoimintaa ulkomailla toimivien EU:n yritysten keskuudessa ja keskittymään varsinkin sen varmistamiseen, että ne täyttävät ehdottomasti kaikki oikeudelliset velvoitteensa ja noudattavat erityisesti ihmisoikeuksia, työtä ja ympäristöä koskevia kansainvälisiä normeja ja sääntöjä;
9. pitää tervetulleina komission parhaillaan toteuttamia aloitteita, joiden tavoitteena on tukea tehtaiden turvallisuuden parantamista Bangladeshissa esimerkiksi hankkeella, jolla pyritään edistämään työelämän normien noudattamista valmisvaatealalla, ja panee tyytyväisenä merkille yhteistyön Bangladeshin palo- ja pelastustoimesta ja väestönsuojelusta vastaavan viranomaisen kanssa; kehottaa vahvistamaan tätä yhteistyötä ja laajentamaan sitä tarvittaessa muihin tämän alueen maihin;
10. muistuttaa tarpeesta panna ILO:n kahdeksan keskeistä yleissopimusta johdonmukaisesti täytäntöön; korostaa vankkojen työterveys- ja työturvallisuussäännösten merkitystä työntekijöille riippumatta siitä, missä maassa heidän työpaikkansa sijaitsee;

11. kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa varmistamaan, että unionin kauppavirkamiehet, jos heidän toimipaikkansa on EU:n edustustoissa, saavat säännöllisesti koulutusta yritysten yhteiskuntavastuuta koskevista aiheista ja erityisesti suojeluun, kunnioitukseen ja korjaamiseen perustuvan YK:n toimintakehyksen täytäntöönpanosta ja että EU:n edustustot toimivat yhteyspisteinä EU:n yrityksiä ja niiden tytäryrityksiä koskeville valituksille;
12. panee merkille tärkeän roolin, joka työntekijöillä ja ammattiliitoilla voi olla esimerkiksi työntekijöiden johtamien turvallisuustoimikuntien jatkuvassa kehittämisessä kaikissa tehtaissa, ja huomauttaa, että on tärkeää, että liitot pääsevät tehtaisiin antamaan koulutusta työntekijöille siitä, miten nämä voivat suojella oikeuksiaan ja huolehtia turvallisuudestaan, mukaan luettuna työntekijöiden oikeus kieltäytyä vaarallisesta työstä;
13. suhtautuu myönteisesti Bangladeshin onnistuneisiin toimiin lapsityövoiman käytön vähentämiseksi vaatetusalalla ja kehottaa Pakistania tehostamaan lapsityön vastaisia toimiaan;
14. kehottaa Bangladeshin viranomaisia tutkimaan asianmukaisesti työoikeusaktivisti Aminul Islamin kiduttamisen ja murhan; kehottaa sekä Bangladeshin että Pakistanin hallitusta lopettamaan ammattiyhdistystoiminnan ja keskitettyjen sopimusneuvottelujen rajoittamisen;
15. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, ihmisoikeuksista vastaavalle EU:n erityisedustajalle, Pakistanin ja Bangladeshin hallituksille ja parlamenteille ja ILO:n pääjohtajalle.